

Bognoter

Lars Christensen (red.), *FN og u-landene frem mod år 2000. Internationale organisationer og dansk u-landsbistand*, København: FN-forbundet, 1988, 128 s., kr. 118,00.

Bogen er et led i FN-forbundets oplysningsarbejde, men forholder sig alligevel kritisk til sit emne. I en række artikler diskuteres, hvad FN kan gøre og gør. I et afsluttende afsnit har Kim Garval skrevet et fakta afsnit om FN-familien. I artiklerne gennemgås FAOs indsats for at løse fødevarerproblemerne af den svenske journalist Lasse Berg. Redaktøren har selv bidraget med to artikler om FN og dansk u-landsbistand, og om u-landenes situation og FNs muligheder. Nils Boesen, der har været ansat af UNDP i Nicaragua i to år skriver om UNDP. Lektor Georg Sørensen gennemgår kritik og reformforslag i debatten om FN. Vicegeneralsekretær Peter Hansen skriver i et efterskrift om FN ved en korsvej. Det fremhæves, at FNs problemer i dag skyldes manglen på politisk lederskab og spredningen af den økonomiske magt, »der har dømt organisationen til at drive med skiftende vinde og strømninger«. Internationalt engagement blandt FNs ledere og øget respekt for kvalitet i rekruttering og i arbejdet er nødvendig, hvis FN skal styrkes.

Finn Madsen, *Litteratur om sikkerhedspolitik. En kommenteret bibliografi over udvalgte danske og internationale sikkerhedspolitiske udgivelser*, Søllested: Forlaget Lee, 192 s., kr. 136,00.

En kortfattet beskrivelse af cirka 600 udvalgte danske og internationale publikationer om sikkerhedspolitik i starten af 1980'erne findes i denne bog. De kortfattede beskrivelser giver ofte en god fornemmelse af, hvad bogen eller artiklen indeholder. Udvalget af den internationale litteratur er ofte lidt tilfældigt, men kriteriet har her været, om bogen var let at få fat i på danske biblioteker. Bibliografien er som helhed et meget nyttigt arbejdsredskab. Forfatteren har lagt vægt på at systematisere de forskellige emner og har skrevet ganske udmærkede oversigter over, hvor man skal søge videre – håndbøger, tidsskrifter, institutioner – og om hvordan man holder sig ajour på det sikkerhedspolitiske område. Selvom bogen retter sig til begyndere, vil den være nyttig for de fleste, der arbejder med emnet.

Casper Syskind, Bo Søderberg, *Det 20. århundredes verdenshistorie. Fra den industrielle revolution til i dag*, Herning: Systime, 1988, 190 s., kr. 148,00.

De lange linjer i historien beskrevet ud fra temaerne uligheden mellem nord og syd og konflikten mellem øst og vest er indholdet i denne historiebog for gymna-

siet og HF. Hovedvægten er lagt på beskrivelsen af historien efter 1945. Øst-vestforholdet og udviklingen i Asien er det centrale. Latinamerika og Afrika er stort set udeladt. Forfatterne har søgt at inddrage de forskellige relevante teorier i bokse eller i fremstillingen. Keynes' kriseforklaringer, Rostows faseteori, afhængighedsteoriene og mange flere er således kort beskrevet i bogen. Fremstillingen bliver derfor meget forkortet. For eksempel står der i omtalen af Bretton Woods aftalene følgende om GATT: »Endvidere fik toldproblematikken en foreløbig behandling. I 1947 opnåede man en egentlig aftale om nedsættelse af toldsatserne mellem de vestlige lande. (GATT – General Agreement on Tariffs and Trade). Denne aftale er sidenhen blevet fornyet og udvidet flere gange.« Man spørger sig selv, hvor meget klogere læseren egentlig bliver af den beskrivelse.

Bogen konkluderer med at betone differentieringen af landene i den tredje verden. Den øgede forskel vil gøre det vanskeligere, mener forfatterne, at gennemføre en ny økonomisk verdensorden. Supermagterne beskrives som svækkede i forhold til resten af verden og en forskydning af det globale tyngdepunkt i retning af stillehavsregionen forudses. Bogen har et nyt og velvalgt illustrationsmateriale. Der er indeks, men ingen litteraturliste.

Hans-Henrik Holm
Danmarks Journalisthøjskole

Claus Friisberg, *Den ny verdenshistorie 1914-45*, København: Aschehoug, 1987, 160 s., kr. 148,00.

Den ny verdenshistorie på gymnasieniveau er opdelt i tre kapitler: Årene 1914-20 om 1. verdenskrig og Ruslands revolution. Mellemløbet 1919-39 fokuserer på den økonomiske krise og USA, USSR, Weimar- og Hitlers Tyskland og sidstnævntes optrapning til 2. verdenskrig, der er 3. kapitel. Det »ny« skulle være vægt på væsentlige emner, såsom verdenskrigene, krisen og vestlige demokratier contra fascisme og kommunisme, færre detaljer samt vor tids spørgsmål til og tolkning af perioden. Andre emner, som den spanske borgerkrig, indenrigspolitik, kultur og verden uden for Europa og USA, behandles kun meget kortfattet som bindetråde mellem de udvalgte emner. Friisberg giver letlæste hovedtræk af den politiske og økonomiske udvikling og ofte flere tolkninger af et forløb. Kildeuddrag, tabeller, fotos, tidstavle og register gør den til et godt arbejdsredskab. Dens approach ligner meget den anmeldte bog *Verden i Konflikt* (jf. side 518-20) og kan tjene som baggrund for den.

Arne Larsen
Århus Seminarium